

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ: ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

ВІСНИК

ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
Заснований у жовтні 2010 р.
Виходить 2 рази на рік

СЕРІЯ

ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

ЗМІСТ

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ

Альошін М.М. Еволюція функцій учнівського самоврядування в українській школі	8
Дербак О.А. Системно-історичний аналіз основних етапів становлення вищої педагогічної освіти в Республіці Молдова	14
Заболоцький А.Ю. Сучасний стан дистанційного навчання у ВНЗ України	19
Зубкова Л.М. Визначення сутності поняття «життєва компетентність» та її основних функцій.....	24
Коркішко А.В. Історико-педагогічний аспект категорії «імідж» у зарубіжному науковому просторі.....	30
М'ясоїд Г.І., Юсипів Т.І. Досвід використання комп'ютерних мереж у системі середньої освіти США	35
Невмержицька О.В. Ідеологія як джерело формування аксіологічних ідей у вітчизняному освітньому просторі XIX – першої третини XX ст.	39

Програмні цілі – висвітлення результатів новітніх досліджень та досягнень педагогічної та психологічної науки за всіма теоретичними і практичними напрямками.

Для наукових працівників, фахівців-педагогів та психологів, студентів, широкого кола дослідників педагогічної і психологічної галузей науки.

Матеріали публікуються змішаними мовами.

Журнал «Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля». Серія «Педагогіка і психологія» затверджений у Переліку наукових фахових видань рішенням Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України (наказ від 4.07.2014 р. № 793).

Журнал «Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля». Серія «Педагогіка і психологія» зареєстровано в міжнародних наукометричних базах Index Copernicus, РИНЦ (ліцензійний договір № 77-02/2013 від 04.03.2012 р.) та Google Scholar.

Журнал затверджено до друку і до поширення через мережу Інтернет за рекомендацією вченої ради Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля (протокол № 9 від 24.11.2016 р.).

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 20201-10001ПР від 18.07.2013 р.

2 (12) 2016

Овчарук О.В.

Сучасний досвід впровадження освіти для демократичного громадянства та освіти в галузі прав людини в країнах східного партнерства 44

Сапожников С.В.

Аналіз концептуальних засад вищої педагогічної освіти в країнах Чорноморського регіону 52

Чепіль М.М.

Іван Франко про особистість вчителя крізь призму сьогодення 61

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ, ВИХОВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Берестень Е.Е.

Грамматика на уроке німецького мови 67

Козинець І.І.

Особливості віртуального спілкування 71

Кофан І.М., Нудель В.О.

Особливості прояву лідерських якостей у міжособистісних стосунках в юнацькому віці 76

Лисенко Я.О.

Ціннісні орієнтації як показник якості життя студентів Академії музики 83

Михлик О.О.

Активізація самостійного іншомовного мовлення на початковому етапі навчання 88

Олійник М.М.

Щодо проблеми формування в учнів мотивації до занять фізичною культурою та спортом 94

Самодрин А.П.

Ціннісно-сміслові орієнтири розвитку сучасної гімназії 102

Хатунцева С.М.

Дидактична цінність педагогічних бар'єрів у процесі формування в майбутніх учителів готовності до самовдосконалення 108

Черненко-Шнурко Д.А.

Формування патріотизму підлітків з використанням сучасних технологій виховання 115

Шусть В.В.

Концептуальна модель формування політичних цінностей молоді 121

Ярошук Л.Г.

Креативність як компонент творчого потенціалу особистості майбутнього школяра 128

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Амеліна С.М., Тарасенко Р.О.

Формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів на основі використання міжнародних інформаційних ресурсів 134

Редакційна колегія серії

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР –

Б.І. ХОЛОД, доктор економічних наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

Редакційна рада

Заступник головного редактора

А.О. Задоя, доктор економічних наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

С.Б. Вакарчук, доктор фізико-математичних наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

В.В. Зірка, доктор філологічних наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

В.А. Павлова, доктор економічних наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

О.В. Пушкіна, доктор юридичних наук, доцент
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

О.Б. Тарнопольський, доктор педагогічних наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

Головний редактор серії

О.Б. Тарнопольський, доктор педагогічних наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

Н.П. Волкова, доктор педагогічних наук, професор,
заступник головного редактора серії
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

С.М. Амеліна, доктор педагогічних наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

С.П. Кожушко, доктор педагогічних наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

Т.О. Пахомова, доктор педагогічних наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

В.А. Полторак, доктор філософських наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

С.В. Сапожников, доктор педагогічних наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

Т.І. Сущенко, доктор педагогічних наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

С.Я. Харченко, доктор педагогічних наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

І.Ф. Ісаєв, доктор педагогічних наук, професор (Росія)
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

Дж.Л. Ліонтас, доктор (США)
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

Е. Френдо, магістр (Німеччина)
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

В.М. Чорнобровкін, доктор психологічних наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

Ю.М. Швалб, доктор психологічних наук, професор
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

Г.І. М'ясоїд, кандидат педагогічних наук, доцент
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

О.В. Лебідь, кандидат педагогічних наук, доцент
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

І.В. Олійник, кандидат педагогічних наук,
відповідальний секретар
(Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро)

Баюрко Н.В. Організаційно-педагогічні умови підготовки майбутніх учителів біології до розвитку екологічної компетентності учнів	140
Бенковська Н.Б. Порівняльний аналіз світового та вітчизняного досвіду щодо підготовки економістів у вищих навчальних закладах	146
Бобир С.Л. Модель пропедевтичного курсу «Вступ до спеціальності «Мова і література (англійська)» для майбутніх педагогів	152
Бойко Л.Г. Актуальні проблеми професійної підготовки фахівців з туристичної діяльності на сучасному етапі	157
Волкова Н.П., Устименко К.В. Самостійна робота у процесі підготовки майбутнього вчителя до здійснення професійно-педагогічної комунікації	161
Гаркуша І.В., Синець А.М. Світоглядні та психологічні передумови формування професійної ідентичності педагогів ВНЗ.....	172
Греб М.М. Проблеми й перспективи використання лекції як ефективної форми організації навчання лексикології і фразеології майбутніх учителів початкових класів	182
Єщенко М.Г., Сипченко О.М. Стан та проблеми довузівської підготовки в сучасних умовах.....	189
Завалевський Ю.І. Конкурентоспроможність викладача як результат його професійної компетентності	195
Кияшко О.В. Переваги та недоліки використання on-line вправ при вивченні іноземних мов.....	200
Князян М.О. Система завдань з формування загальнокультурної компетентності майбутніх учителів іноземних мов	203
Кожушко С.П. Використання інтерактивних технологій в системі підготовки фахівців туристичного бізнесу до професійної взаємодії	209
Кравець Р.А. Забезпечення полікультурної освіти майбутніх фахівців аграрної галузі засобами комунікативного підходу на заняттях з іноземної мови	215
Кучер С.Л. Концептуальні засади організації неперервної дизайн-підготовки майбутніх учителів технологій...222	222
Lichman L.Yu. Crisis of competence: some aspects of language education in meta-historical environment	228
Мединська С.І. Формування іншомовної компетентності як компонента професійної підготовки фахівців у галузі туризму	233
Мищенко С.Г. Методичний супровід професійного зростання викладача	238
Ніколенко Л.М. Роль емпатії у професійному самовизначенні корекційного педагога	244
Олійник І.В. Складові елементи професійно-педагогічної майстерності викладача вищої школи.....	251
Oníschenko M.Y., Pliushchai A.A., Oníschenko G.A. Particularidades organizativas del trabajo autónomo de los estudiantes-filólogos en la enseñanza de español como segunda lengua extranjera	259
Pavlenko O.O., Triakina O.O., Timchenko-Mikhailidi N.S., Pugach V.B. Assessment and development of professional competence of masters in customs service.....	266
Пінська О.Л. Формування у майбутнього вчителя невербальної поведінки у процесі навчання	274
Примина Н.Н. Критеріальний апарат оцінювання мовних знань і мовних умінь будущих судоводителів.....	279
Сиротін О.С., Мишак О.О. Виховна позааудиторна робота з іноземної мови як засіб формування особистості майбутнього фахівця аграрної галузі.....	286
Смаковський Ю.В. Педагогічна культура вчителя як наукова проблема	290
Сніца Т.Є. Методичні рекомендації викладачам щодо формування полікультурної компетентності у майбутніх офіцерів-прикордонників	295

Сорока О.В. Арт-терапевтична компетенція як складова професійної компетентності фахівців соціальної сфери ..	301
Сороквашин С.В. Компоненти, критерії і показники розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі.....	307
Тарнопольський О.Б. Диверсифікація конструктивистського підходу в преподаванні англійського мови для професійних цілей в неязыковом вузе	312
Тур О.М. Комунікативна компетентність майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності: лінгвокомунікативна складова.....	320
Фрицюк В.А. Готовність майбутніх педагогів до безперервного професійного саморозвитку	325
Черняк Н.О. Професійно-педагогічна комунікація як інструмент формування особистості майбутнього фахівця у сфері соціальної роботи.....	331
Шаркова С.Ф. Про дослідження змін рівня задоволеності студентів заняттями з іноземної мови в рамках полікультурного навчання	335
Шепеленко Т.Л. Гуманізація освіти як основний принцип педагогічної інноватики.....	341
Шкурко О.В. Роль письма в навчанні іноземних мов	346

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Деркач С.П. Методологічні засади кооперативного навчання	350
Попель О.В. Роль інтерактивних технологій у викладанні іноземної мови у немовних вишах.....	355
Свідовська В.А. Педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх юристів засобами дистанційного навчання	361
Сторожук С.Д. Проектні технології у навчанні письма студентів-філологів: суть та особливості використання у навчальному процесі.....	367
Токарева А.В. Використання комп'ютерних відеоігор у сучасному навчальному процесі.....	374

УПРАВЛІНСЬКІ ТА ПЕДАГОГІКО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТИ

Гребеник Т.В. Стратегічне управління як системний засіб забезпечення конкурентоспроможності навчального закладу.....	379
Лебідь О.В. Роль дослідження зовнішнього середовища загальноосвітнього навчального закладу в системі стратегічного управління.....	384
РЕФЕРАТИ (ABSTRACTS)	391

CONTENTS

THEORETICAL AND HISTORICAL ASPECTS OF PEDAGOGY

Alyokhin M.M. Evolution of functions of students' government at Ukrainian schools.....	8
Derbak O.A. The systemic historical analysis of main stages of higher pedagogical education in the Republic of Moldova...	14
Zabolotskii A.Y. Current status of distance learning in universities of Ukraine.....	19
Zubkova L.M. Defining the essence of the concept of «life competence» and its main functions.....	24
Korkishko A.V. Historical and pedagogical aspect of the category «image» in the foreign scientific space.....	30
Miasoid G.I., Iusypiva T.I. Experience of using computer networks in K-12 schooling in the USA	35
Nevmerzhytska O.V. Ideology as a source of formation of axiological ideas in the domestic educational space in the 19 th – the first third of the 20 th century	39
Ovcharuk O.V. The modern experience of education for democratic citizenship and human rights education implementation in the eastern partnership countries	44
Sapozhnikov S.V. Analysis of conceptual principles of higher pedagogical education in the countries of the Black Sea region	52
Chepil M.M. Ivan Franko's views on teacher's personality through the lens of today	61

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS OF THE PERSONALITY TEACHING, UPBRINGING AND DEVELOPMENT

Beresten E.E. Grammar in the lesson of German	67
Kozinets I.I. Features of virtual communication.....	71
Kofan I.M., Nudel V.O. Leadership qualities display features in interpersonal relationships in youth age.....	76
Lysenko Y.O. Value orientations as index of the quality of life of students of the academy of music.....	83
Mikhlik O.A. Activation of independent foreign language speaking at the beginning of study.....	88
Oliynik M.M. The issue of developing students' motivation to get engaged in physical culture and sports	94
Samodryn A.P. Axiological and notional guidelines of modern gymnasium development.....	102
Khatuntseva S.M. Didactic value of pedagogical barriers in the process of formation of future teachers' readiness for self-improvement.....	108
Chernenko-Shnurko D.A. Developing teenagers' patriotism using modern technologies of upbringing.....	115
Shust V.V. Conceptual model of political values of youth	121
Yaroshchuk L.H. Creativity as a component of creative potential of future schoolchild's personality	128

THEORETICAL AND METODOLOGICAL FOUNDATIONS OF PROFESSIONAL EDUCATION

Amelina S.M., Tarasenko R.O. Formation of information competence of future translators based on the use of international information resources	134

Bayurko N.V. Organizational and pedagogical conditions of preparing future biology teachers to the development of pupils' ecological competence.....	140
Benkovska N.B. Comparative analysis of international and national experience in training economists at higher educational institutions	146
Bobyry S.L. The model of propaedeutic course «Introduction into Specialty «Language and Literature (English)» for prospective teachers	152
Boiko L.G. Topical issues of professional preparation of specialists in touristic business at the modern stage.....	157
Volkova N.P., Ustyomenko K.V. Individual work in the process of preparation of future teachers for professional and pedagogical communication.....	161
Garkusha I.V., Synets A.M. World view and psychological pre-conditions of forming professional identity of higher school teachers ...	172
Hreb M.M. Problems and prospects of using lectures as an effective form of teaching lexicology and phraseology to primary school teachers.....	182
Yeschenko M.G. Sypchenko O.M. State and problems of pre-university training in modern conditions.....	189
Zavalevsky Yu.I. Teachers' competitiveness as the result of their professional competence	195
Kyriashko O.V. Advantages and disadvantages of using on-line exercises for learning languages.....	200
Kniazian M.O. The system of tasks to form the general cultural competence of future teachers of foreign languages....	203
Kozhushko S.P. Applying interactive technologies in the system of preparation of future specialists in tourism business for their professional interaction.....	209
Kravets R.A. Providing the multicultural education of future agrarians by means of the communicative approach in foreign language classes	215
Kucher S.L. The conceptual basis of continuous design training of future teachers of technology	222
Lichman L.Yu. Crisis of competence: some aspects of language education in meta-historical environment	228
Medynska S.I. Formation of foreign language competence as a component of professional training of specialists in the tourist industry.....	233
Mishchenko S.H. Methodological support of professional teacher's growth	238
Nikolenko L.N. The role of empathy in professional self-determination of correctional teachers.....	244
Oliynik I.V. Component elements of professional pedagogical expertise of higher school teacher.....	251
Onishchenko M.Y., Pliushchai A.A., Onishchenko G.A. Peculiarities of independent work organization of philologists learning Spanish as a second language ...	259
Pavlenko O.O., Triakina O.O., Timchenko-Mikhailidi N.S., Pugach V.B. Assessment and development of professional competence of masters in customs service.....	266
Pinskaya E.L. The development of non-verbal behavior in future teachers during the learning process.....	274
Primina N.N. The criteria apparatus for the evaluation of future navigators' linguistic knowledge and speech skills.....	279
Sirotnin O.S., Myshak O.O. Educational extracurricular work in foreign language classes as an instrument of forming personality of future specialists in agrarian industry.....	286
Smakovsky Y.V. Pedagogical culture of the teachers as a scientific issue	290
Snitsa T.Ye. Methodical recommendations for the teachers as to the formation of polycultural competence of future border guard officers.....	295
Soroka O.V. Art-therapeutical competence as a component of professional competency of specialists in the social sphere.....	301

Sorokvashin S.V. Components, criteria and indicators of the development of informative and communicative competence of future skilled workers in the building industry.....	307
Tarnopolsky O.B. Diversification of the constructivist approach to teaching English for professional purposes at a non-linguistic higher educational institution	312
Tur O.M. Communicative competence of future specialists in document science and information activities: the lingua-communicative component	320
Frytsiuk V.A. Readiness of future teachers for continuing professional self-development.....	325
Chernyak N.O. Professional pedagogical communication as an instrument of personality formation of future experts in the field of social work.....	331
Sharkova S.F. Questionnaire results of a research study concerning the level of satisfaction with foreign language classes in terms of multicultural education.....	335
Shepelenko T.L. Humanization of education as a basic principle of pedagogical innovation theory	341
Shkurko O.V. The role of writing in teaching foreign languages	346

STATE-OF-THE-ART TEACHING/LEARNING TECHNIQUES IN HIGHER EDUCATION

Derkach S.P. Methodological aspects of cooperative learning.....	350
Popel O.V. Role of interactive technologies in teaching a foreign language in non-linguistic universities	355
Svidovskaya V.A. Pedagogical conditions of forming professional competence of future lawyers by using technologies of distance education.....	361
Storozhuk S.D. Project techniques: essence and features of using projects in the education process of teaching writing to student-philologists.....	367
Tokarieva A.V. Application of computer videogames to contemporary educational context.....	374

MANAGERIAL AND PEDAGOGICO-PSYCHOLOGICAL ASPECTS OF EDUCATION

Hrebenyk T.V. Strategic management as a systemic means of ensuring the competitiveness of an educational institution.....	379
Lebid O.V. The role of researching the environment in education institutions strategic management	384
ABSTRACTS	391

Усі права застережені. Повний або частковий передрук і переклади дозволено лише за згодою автора і редакції. При передрукуванні посилання на «*Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля*». Серія «*Педагогіка і психологія*» обов'язкове.

Редакція не обов'язково поділяє точку зору автора і не відповідає за фактичні або статистичні помилки, яких він припустився.

Редактори: *Л.В. Пилипчак, М.С. Велес*

Комп'ютерна верстка *Г.М. Хомич, А.Ю. Такій*

Підписано до друку 3.12.2016. Формат 70×108/16. Ум. друк. арк. 36,75.

Тираж 300 пр. Зам. № .

Адреса редакції та видавця:

49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.
Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля
Тел/факс (056) 778-58-66. e-mail: rio@duerp.edu

Віддруковано у ТОВ «Роял Принт».
49052, м. Дніпропетровськ, вул. В. Ларіонова, 145.
Тел. (056) 794-61-05, 04
Свідоцтво ДК № 4765 від 04.09.2014 р.